

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI
PRETVORBE I PRIVATIZACIJE**

TVORNICA RAČUNSKIH STROJEVA, ZAGREB

Zagreb, ožujak 2002.

S A D R Ž A J

strana

1.	ZAKONSKA REGULATIVA	2
2.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU	2
2.1.	Podaci o društvenom poduzeću	2
2.2.	Statusne i druge promjene	3
3.	REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE	3
3.1.	Odluka o pretvorbi	3
3.1.1.	Razvojni program	4
3.1.2.	Izvještaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske	5
3.1.3.	Elaborat o procijenjenoj vrijednosti Poduzeća	6
3.2.	Rješenje o suglasnosti na pretvorbu	7
3.3.	Provedba programa pretvorbe	8
3.3.1.	Upis dionica s pravom popusta i pravom prvenstva	8
3.3.2.	Dionice iz portfelja Fonda	9
3.4.	Upis u sudski registar	10
4.	PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE	10
4.1.	Dionice s popustom i bez popusta	10
5.	VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA	11
5.1.	Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije	11
5.2.	Podaci o poslovanju prema temeljnim financijskim izvještajima	12
6.	OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE	15
6.1.	Ocjena postupka pretvorbe	15
6.2.	Ocjena postupaka privatizacije	15
7.	OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE	16

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Klasa: 041-03/01-01/270
Urbroj: 613-01-02-02-7

Zagreb, 1. ožujak 2002.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI PRETVORBE I PRIVATIZACIJE
DRUŠTVENOG PODUZEĆA TVORNICA RAČUNSKIH STROJEVA, ZAGREB

Na temelju odredbi Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 70/93, 48/95, 105/99 i 44/01) i Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije (Narodne novine 44/01) obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Tvornica računskih strojeva, Zagreb.

Revizija je obavljena u razdoblju od 29. studenoga 2001. do 1. ožujka 2002.

Postupak revizije proveden je u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI, revizijski standardi (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike revizora.

Postupak pretvorbe i privatizacije reguliraju:

- Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 19/91, 45/92, 83/92, 16/93, 94/93, 2/94, 9/95),
- Upute za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 26/91),
- Upute za provedbu članka 20. stavak 4. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 18/93),
- Upute za primjenu članka 1. stavak 3. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 42/95),
- Uredba o načinu zaštite interesa Republike Hrvatske u postupku pretvorbe društvenog vlasništva u druge oblike vlasništva (Narodne novine 43/90),
- Zakon o privatizaciji (Narodne novine 21/96, 71/97, 73/00),
- Vjerodostojno tumačenje članka 24. Zakona o privatizaciji (Narodne novine 16/98),
- Pravilnik o vrsti dokumenata koje je kupac dionica, udjela, stvari i prava dužan dostaviti Hrvatskom fondu za privatizaciju prilikom sklapanja ugovora o kupnji (Narodne novine 36/96),
- Zakon o Agenciji Republike Hrvatske za restrukturiranje i razvoj (Narodne novine 18/90, 47/90, 52/90, 19/91, 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za razvoj (Narodne novine 18/90, 42/90, 19/91, 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za privatizaciju (Narodne novine 84/92, 70/93, 76/93, 19/94, 52/94, 87/96),
- Pravilnik o uvjetima i načinu zamjene dionica ili udjela (Narodne novine 44/96),
- Pravilnik o prodaji dionica, udjela, stvari i prava javnim prikupljanjem ponuda (Narodne novine 44/96),
- Pravilnik o dodjeli dionica bez naplate (Narodne novine 44/96, 1/97, 137/97, 6/98),
- Uredba o raspolaganju dionicama i udjelima koje je Hrvatski fond za privatizaciju stekao temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 94/95),
- Zakon o poduzećima (Narodne novine 53/91),
- Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93),
- Zakon o sanaciji određenih poduzeća (Narodne novine 56/95, 87/95, 101/95, 76/97, 81/97, 118/97, 132/97, 26/99, 107/00),
- Zakon o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom (Službeni list SFRJ 47/86, 46/90),
- Zakon o općem upravnom postupku (Službeni list 47/86 i Narodne novine 53/93),
- Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavensko komunističke vladavine (Narodne novine 92/96),
- Zakon o sprječavanju pranja novca (Narodne novine 69/97),
- Zakon o postupku preuzimanja dioničkih društava (Narodne novine 124/97), te
- drugi zakoni i propisi koji određuju pretvorbu i privatizaciju društvenog kapitala.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU

2.1. Podaci o društvenom poduzeću

Društveno poduzeće Tvornica računskih strojeva osnovano je, Rješenjem Vlade Narodne Republike Hrvatske, 25. ožujka 1948.

U registar Okružnog privrednog suda, Zagreb upisano je 18. travnja 1989. kao Tvornica računskih strojeva, s potpunom odgovornošću, Zagreb (dalje u tekstu: Poduzeće), Ulica braće Kavurića 21. Registrirano je za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- proizvodnja uređaja računске tehnike,
- proizvodnja uređaja za specijalne namjene,
- proizvodnja elektromedicinskih aparata i uređaja, rendgenskih uređaja, pribora za dijagnostičke i terapijske namjene, ostalih uređaja za dijagnostiku, intenzivnu njegu bolesnika, terapiju i protetiku, te laboratorijskih aparata i pribora za medicinske aparate i uređaje,
- proizvodnja profesionalne i znanstvene opreme, mjernih i kontrolnih instrumenata te uređaja za automatizaciju upravljanja,
- trgovina na malo neprehrambenim proizvodima.

Poslovanje Poduzeća obavljano je putem sljedećih sektora: komercijalni, razvojni, proizvodni te općih i pravnih poslova. Prodaja je obavljana putem maloprodaje i veleprodaje.

Koncem 1991., Poduzeće je imalo 71 zaposlenika.

Ovlaštena osoba za zastupanje u vrijeme pripreme i donošenja odluke o pretvorbi bio je Božidar Bogdanović.

2.2. Statusne i druge promjene

Od 1993., kada je obavljena pretvorba društvenog poduzeća, do vremena obavljanja revizije (prosinac 2001.) promijenjen je naziv, djelatnost i vrijednost temeljnog kapitala Društva. Rješenjem Trgovačkog suda Zagreb, od 25. veljače 1997., a na temelju odluke Skupštine o promjeni naziva i djelatnosti, u sudski registar je izvršen upis pod nazivom: TRS, dioničko društvo za rekreaciju i sport, s djelatnošću za poboljšanje fizičke i tjelesne kondicije, rekreacijska djelatnost, te poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge. Rješenje o usklađivanju sa Zakonom o trgovačkim društvima izdano je 10. studenoga 1998.

Na temelju odluke Skupštine smanjena je vrijednost temeljnog kapitala, te je u sudski registar, 10. studenoga 1998., upisan temeljni kapital u iznosu 12.225.500,00 kn, koji je podijeljen na 3 493 dionice nominalne vrijednosti 3.500,00 kn po dionici.

3. REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE

3.1. Odluka o pretvorbi

Postupak pretvorbe Poduzeća započeo je 29. lipnja 1992. donošenjem programa pretvorbe. Odluka o pretvorbi, program pretvorbe, izvadak iz sudskog registra, podaci o poslovanju, izvještaj Službe društvenog knjigovodstva o zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1991., podaci i dokazi o pravu vlasništva i korištenju nekretnina te elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća, dostavljeni su Agenciji za restrukturiranje i razvoj 29. lipnja 1992., odnosno u zakonskom roku.

dopunu dostavljene dokumentacije. Poduzeće je 12. siječnja 1993. dostavilo izmjene i dopune odluke o pretvorbi i programa pretvorbe.

U dogovoru s Agencijom za restrukturiranje i razvoj, Poduzeće je izradilo novu procjenu vrijednosti sa stanjem na dan 31. prosinca 1992., te dostavilo Agenciji, 30. lipnja 1993., odluku o pretvorbi, program pretvorbe, izvještaj Službe društvenog knjigovodstva o zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1992. i elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća, dok novi razvojni program nije dostavljen. Dodatak odluci i programu o pretvorbi dostavljeni su 26. srpnja 1993.

Odluku o pretvorbi donio je Radnički savjet 30. lipnja 1993. Predsjednik Radničkog savjeta je bio Ivan Krčmar.

Utvrđeno je da se Poduzeće pretvara u dioničko društvo:

- prodajom 50,0% idealnog dijela poduzeća zaposlenim i ranije zaposlenim, zaposlenim u pravnim osobama u društvenom vlasništvu koje ne podliježu pretvorbi i zaposlenim u organima državne vlasti, te punoljetnim državljanima Republike Hrvatske,
- pretvaranjem potraživanja društva Reinhart d.o.o. u iznosu 136.000,- DEM u ulog na temelju kojeg se izdaju dionice,
- prijenosom eventualno neprodanog idealnog dijela Poduzeća fondovima.

Procijenjena vrijednost Poduzeća iznosi 3.336.773,- DEM i dijeli se na 3 337 dionica nominalne vrijednosti 1.000,- DEM po dionici. Otplata dionica kupljenih uz popust može se obavljati u roku 5 godina.

Dodatkom odluci od 27. srpnja 1993. procijenjena je ukupna vrijednost Poduzeća u iznosu 3.493.000,- DEM, koju čini procijenjena vrijednost Poduzeća u iznosu 3.357.000,- DEM i potraživanja društva Reinhart d.o.o., Zagreb u iznosu 136.000,- DEM koja se pretvaraju u udjel na temelju kojeg će se izdati 136 dionica. Utvrđena vrijednost Poduzeća dijeli se na 3 493 dionica nominalne vrijednosti 1.000,- DEM po dionici.

3.1.1. Razvojni program

Razvojnim programom, koji je dostavljen Agenciji za restrukturiranje i razvoj uz prvu odluku o pretvorbi, u lipnju 1992., utvrđeno je da dugoročnu poslovnu orijentaciju Poduzeća treba tražiti u:

- razvoju, proizvodnji i održavanju specijaliziranih proizvoda,
- trgovini informatičke i uredske opreme i
- dodatnoj djelatnosti radi zapošljavanja viška zaposlenih.
- Dodatna djelatnost razvijat će se s vanjskim partnerom voljnim da ulaganjem u Poduzeće i otkupom dijela Poduzeća, osigura materijalne i financijske pretpostavke za novu djelatnost.

Predviđeno je da će Poduzeće poslovati pod nazivom Reinhart-TRS kao jedinstveno poduzeće, a koje je sastavljeno od poslovne jedinice Reinhart i poslovne jedinice TRS-Sistemi. Poslovna jedinica Reinhart razvijat će turističko-hotelijersko-trgovačku djelatnost kojom će osigurati zaposlenje 30 djelatnika, a poslovna jedinica TRS-Sistemi razvijat će razvojne, proizvodne, uslužne i trgovačke djelatnosti vezane za informatičke sisteme i uredsku opremu, te medicinsku i mjernu opremu. Za svoju djelatnost poslovna jedinica Reinhart će koristiti poslovne prostore na lokaciji Zagreb, Hebrangova 21, a TRS-Sistemi prostor na lokaciji Zagreb, Tuškanac.

Uz razvojni program, priložen je prikaz novog projekta vanjskog partnera-društva Reinhart d.o.o., Zagreb. U prikazu je između ostalog navedeno da se poslovanje Poduzeća u odnosu na sadašnji proizvodni program mora restrukturirati i proširiti u hotelsko turističko poduzeće iz sljedećih razloga:

- Zagrebu treba hotel garni tipa,
- građevinski objekt koji se nalazi u strogom centru idealan je za adaptaciju u hotel,
- veći dio zaposlenih može se prekvalificirati u turističke radnike, a s obzirom na tehničko-ekonomsku strukturu mogu se zaposliti u drugim dijelovima Poduzeća,
- uz relativno niska ulaganja vrijednost Poduzeća naglo bi porasla, odnosno na lokaciji Hebrangova 21, Zagreb, 3 000 m² prostora preuredit će se u garni hotel i trgovine u kojem će biti zaposleno oko 30 djelatnika Poduzeća, te dodatno 30 djelatnika u trgovini,
- vrijednost navedenog prostora iznositi će oko 12.000.000,- DEM.

Razvojni program ne sadrži ocjenu izvodljivosti i financijske aspekte. Također nisu priloženi pokazatelji financijskih i razvojnih mogućnosti društva Reinhart, kao ni njegove reference. Navedeno nije u skladu s Uputama za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća kojima je propisano da je razvojni program poduzeća dokument koji sadrži analitičko-dokumentacijsku osnovu za donošenje odluka razvojnog karaktera, a osnovni principi izrade su pouzdanost kvantitativne osnove, potpunost i argumentiranost svih informacija, te između ostaloga treba sadržavati ocjenu izvodljivosti i financijske aspekte.

Poduzeće nije izradilo novi razvojni program nakon procjene vrijednosti poduzeća sa stanjem na dan 31. prosinca 1992., što je trebalo učiniti s obzirom da je u 1992. ostvaren gubitak u poslovanju u iznosu 410.865,- DEM, što je za 113,4% više od ostvarenih ukupnih prihoda.

3.1.2. Izvještaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske

Služba društvenog knjigovodstva sastavila je izvještaj o zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1992. Postupak utvrđivanja ispravnosti i zakonitosti podataka iskazanih u godišnjem obračunu za 1992. obavljen je u razdoblju od 13. do 30. travnja 1993. Utvrđeno je da Poduzeće ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu skladišnog prostora na lokaciji, Zagreb, Tuškanac i da vrijednost pripadajućeg zemljišta nije iskazana u poslovnim knjigama. Dugoročna ulaganja u dionice Hrvatske poštanske banke, Zagreb iskazana su po nominalnoj vrijednosti 600.000.- HRD, a njihova vrijednost prema poslovnim knjigama Banke iznosi 7.425.000.- HRD.

Postupkom utvrđivanja ispravnosti i zakonitosti podataka iskazanih u godišnjem obračunu za 1992., Služba društvenog knjigovodstva je ustanovila da iskazana stanja sredstava i njihovih izvora u bilanci stanja za 1992., predstavljaju stvarno stanje, uzimajući u obzir ranije navedeno, a bilanca uspjeha financijski rezultat obračunskog razdoblja, te je utvrđeno da se procjena vrijednosti poduzeća može obaviti po metodama koje se temelje na knjigovodstvenoj vrijednosti.

3.1.3. Elaborat o procijenjenoj vrijednosti Poduzeća

Elaborat o procijenjenoj vrijednosti Poduzeća sa stanjem na dan 31. prosinca 1991. dostavljen je Agenciji za restrukturiranje i razvoj, s drugom dokumentacijom propisanom odredbama članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, 29. lipnja 1992. Novi elaborat o procijenjenoj vrijednosti poduzeća, koja je u dogovoru s Agencijom, temeljena na podacima iskazanim u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 1992. dostavljen je 30. lipnja 1993., a nadopuna elaborata u srpnju 1993.

Elaborat je izradio Investkontakt, poduzeće za ekonomsko-organizacijske usluge, projektiranje i trgovinu, Zagreb, Zelengaj 45., a procjenu nekretnina izradio je Zvonko Pađan dipl. ing. arh.

Na temelju odluke Radničkog savjeta iz 16. ožujka 1992. iz procjene su izuzeta 102 stana.

U tablici broj 1 daje se pregled knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti poduzeća:
Tablica broj 1

Knjigovodstvena i procijenjena vrijednost Poduzeća

1 DEM=495.- HRD

Red. broj	Opis	Knjigovodstvena vrijednost		Procijenjena vrijednost	
		u HRD	u DEM	u HRD	u DEM
1.	Zemljište	71.656.000.-	144.759,-	943.848.000.-	1.906.764,-
2.	Građevinski objekti	67.878.000.-	137.127,-	706.839.000.-	1.427.957,-
3.	Oprema	59.635.000.-	120.475,-	54.609.000.-	110.321,-
4.	Potraživanja	8.610.000.-	17.394,-	8.097.000.-	16.358,-
5.	Novčana sredstva	6.200.000.-	12.525,-	6.200.000.-	12.525,-
6.	Zalihe	9.578.000.-	19.349,-	19.165.000.-	38.717,-
7.	Uložena i udružena sredstva	6.509.000.-	13.149,-	7.425.000.-	15.000,-
8.	Izvanposlovna sredstva	516.000.-	1.042,-	-	-
Ukupno imovina		230.582.000.-	465.820,-	1.746.183.000.-	3.527.642,-
9.	Obveze prema dobavljačima	4.933.000.-	9.966,-	4.933.000.-	9.966,-
10.	Obveze za primljene predujmove	6.428.000.-	12.986,-	7.853.000.-	15.865,-
11.	Obveze po kratkoročnim kreditima	67.320.000.-	136.000,-	67.320.000.-	136.000,-
12.	Druge tekuće obveze	4.358.000.-	8.804,-	4.358.000.-	8.804,-
13.	Izvori zajedničke potrošnje za druge potrebe	17.000.-	34,-	17.000.-	34,-
Ukupno odbitne stavke		83.056.000.-	167.790,-	84.481.000.-	170.669,-
VRIJEDNOST PODUZEĆA		147.526.000.-	298.030,-	1.661.702.000.-	3.356.973,-

Knjigovodstvena vrijednost poduzeća na dan 31. prosinca 1992. iznosi 147.526.000.- HRD, odnosno 298.030,- DEM po tečaju 495.- HRD za DEM. Procijenjena vrijednost Poduzeća utvrđena statičkim pristupom procjeni iznosi 1.661.702.000.- HRD, odnosno 3.356.973,- DEM, od čega se 3.334.721,- DEM ili 99,3% procijenjene vrijednosti odnosi na građevinske objekte i zemljište.

Procijenjene su sljedeće nekretnine:

- U Zagrebu, Tuškanac-Vijenac, građevinsko zemljište, katastarska čestica 4504/4, na kojem je izgrađen skladišni prostor korisne površine 496,01 m², ukupne vrijednosti 379.157,- DEM od čega:
 - zemljište 182.386,- DEM,
 - priključci 44.499,- DEM,
 - skladišni prostor 152.272,- DEM.

- U Zagrebu, Hebrangova 21, zemljište površine 1 430 m² upisano u zemljišno knjižni uložak broj 5366 katastarska čestica 3326, na kojem je izgrađena upravna zgrada površine 1 044,30 m², koja se sastoji od podruma, prizemlja i 3 kata i dvorišna zgrada površine 1 028,60 m², koja se sastoji od prizemlja i kata. Ukupna vrijednost navedenih nekretnina procijenjena je u iznosu 2.955.564,- DEM od čega:
 - zemljište 1.724.378,- DEM,
 - priključci 420.722,- DEM,
 - upravna i dvorišna zgrada 799.464,- DEM,
 - vanjsko uređenje 11.000,- DEM.

Od ukupne površine zemljišta na lokaciji Hebrangova 21, pod objektima se nalazi 1 257 m². Procjena je obavljena na temelju bruto razvijene površine zemljišta koja iznosi 2 388,70 m² te cijene pripreme građevinskog zemljišta u iznosu 515,65 DEM po m² bruto razvijene površine, rente u iznosu 206,24 DEM po m². Vrijednost priključaka utvrđena je po cijeni komunalne individualne potrošnje u iznosu 96,- DEM po m² bruto razvijene površine i komunalne zajedničke potrošnje u iznosu 80,13 DEM po m² bruto razvijene površine. Iz ugovora o zakupu poslovnih prostora i tlocrta zgrade je razvidno da upravna zgrada ima četvrti kat, odnosno potkrovlje ukupne neto površine 224,8 m², koje nije procijenjeno. Prema dostavljenoj dokumentaciji, u vrijeme procjene navedeni prostor nije bio uređen, već je uređenje obavljeno tijekom 1997. i 1998. za što je utrošeno 511.119,75 kn, od čega za krovopokrivačke i limarske radove 291.515,30 kn i unutarnje uređenje 219.604,45 kn.

3.2. Rješenje o suglasnosti na pretvorbu

Rješenje o suglasnosti na provođenje namjeravane pretvorbe izdao je Hrvatski fond za privatizaciju (dalje u tekstu: Fond) 2. kolovoza 1993. Prije izdavanja Rješenja Agencija za restrukturiranje i razvoj je tražila dopunu podataka i pojašnjenja određenih pozicija elaborata o procjeni vrijednosti poduzeća, stoga Rješenje nije izdano u roku od 60 dana.

3.493.000,- DEM, po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan izdavanja Rješenja, a sastoji se od:

- procijenjene vrijednosti Poduzeća u iznosu 7.647.246.000.- HRD odnosno 3.357.000,- DEM,
- potraživanja društava Reinhart & Reinhart B.R.P. u iznosu 309.808.000.- HRD, odnosno 136.000,- DEM koja se pretvaraju u udjel na temelju kojeg se izdaju dionice.

U Rješenju je pogrešno navedeno da se potraživanja društva Reinhart & Reinhart B.R.P. u iznosu 136.000,- DEM pretvaraju u udjel, jer društva Reinhart i Reinhart B.R.P. su dva društva, a navedena potraživanja odnose se na potraživanja društva Reinhart d.o.o. kako je utvrđeno u odluci i programu pretvorbe, a što je razvidno iz dokumentacije Poduzeća. Također u sudski registar, nakon obavljene pretvorbe, je upisano društvo Reinhart d.o.o. s udjelom u temeljnom kapitalu u iznosu 136.000,- DEM.

Na ime osiguranja naknade prijašnjim vlasnicima za oduzetu imovinu privremeno se zabranjuje raspolaganje nekretninama na lokaciji Zagreb, Hebrangova 21, koje se sastoje od upravne zgrade-podruma, prizemlja i kata površine 565,30 m² te dvorišne zgrade-prizemlje površine 564,10 m² upisane u zemljišno knjižni uložak 5366, te se privremeno zadržava u Fondu 1 604 dionice nominalne vrijednosti 1.604.000,- DEM.

Suglasnosti na namjeravanu pretvorbu je izdana iako je procjena vrijednosti poduzeća temeljena na podacima iskazanim u poslovnim knjigama na dan 31. prosinca 1992., a u 1992. ostvaren je gubitak u poslovanju u iznosu 70.262.000,00 kn ili 410.865,- DEM, što je za 113,4% više od ostvarenih ukupnih prihoda. Sanacijski program nije izrađen, a u razvojnom programu navedeni su samo pravci razvoja bez ocjena izvodljivosti i financijskih aspekata.

3.3. Provedba programa pretvorbe

3.3.1. Upis dionica s pravom popusta i pravom prvenstva

Poduzeće je objavilo, u Vjesniku 3. kolovoza 1993., poziv za upis i kupnju 1 679 dionica, uz korištenje prava popusta, nominalne vrijednost 1.679.000,- DEM, što predstavlja 50,0% procijenjene vrijednosti Poduzeća. Ponudu za upis i kupnju dionica podnijelo je 120 osoba.

Pregled ponuda za upis i kupnju dionica s popustom daje se u tablici broj 2.

Pregled ponuda za upis i kupnju dionica s popustom

Redni broj	Broj ponuda	Ponuditelji	Broj dionica
1	60	Zaposleni i ranije zaposleni	1 190
2	11	Zaposleni u pravnim osobama u društvenom i državnom vlasništvu	220
3	49	Punoljetni državljani Republike Hrvatske	980
Ukupno	120	-	2 390

S obzirom da je broj dionica namijenjenih prodaji, uz korištenje prava popusta, manji od potražnje, članovi radne grupe za pretvorbu, poštivajući pravo prioriteta, omogućili su zaposlenima i ranije zaposlenima kupnju 20 dionica nominalne vrijednost 20.000,- DEM, dok je zaposlenima u pravnim osobama u društvenom vlasništvu koje ne podliježu pretvorbi, zaposlenima u organima državne vlasti i punoljetnim državljanima Republike Hrvatske omogućena kupnja 6 dionica nominalne vrijednosti 6.000,- DEM. Ugovori o kupnji 1 679 dionica nominalne vrijednosti 1.679.000,- DEM, odnosno 3.824.762.000.- HRD zaključeni su 25. kolovoza 1993. Za 1 630 dionica ugovorena je otplata na rok od pet godina, dok je za 49 dionica ugovoreno jednokratno plaćanje. Kod obročne otplate, kupac se obvezuje da će prvi obrok uplatiti u roku od sedam dana od dana zaključenja ugovora, odnosno do 2. rujna 1993., a preostalu ugovorenu cijenu u 59 mjesečnih obroka. U ugovorenom roku uplaćen je prvi obrok i ukupni iznos za jednokratno plaćanje u iznosu od 42.648.534.- HRD, odnosno 18.721,92 DEM (tečaj: 1,- DEM = 2.278.- HRD), čime su svi potpisnici ugovora potvrdili kupnju dionica.

3.3.2. Dionice iz portfelja Fonda

Na Fond je u tijeku pretvorbe preneseno 1 678 dionica nominalne vrijednosti 1.678.000,- DEM, što predstavlja 50,0% procijenjene vrijednosti poduzeća, od čega su 1 604 dionice nominalne vrijednosti 1.604.000,- DEM rezervirane na ime naknade prijašnjim vlasnicima za oduzetu imovinu, dok su 74 dionice nominalne vrijednosti 74.000,- DEM namijenjene prodaji javnim prikupljanjem ponuda u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća.

Fond je objavio oglas za kupnju 74 dionice, u Večernjem listu 18. rujna 1993. Rok za podnošenje ponuda je bio do 18. listopada 1993. Pristigla je samo ponuda društva Reinhart B.R.P d.o.o., te je 26. studenoga 1993. zaključen ugovor broj 3210553/9137 o prodaji 74 dionice. Ugovorena je cijena u iznosu 74.000,- DEM i rok plaćanja 7 dana od dana zaključenja ugovora po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan uplate. Ukoliko, kupac u roku od 7 dana ne uplati ugovorenu cijenu, prodavatelj ima pravo raskinuti ugovor i zatražiti naplatu iznosa određenog u ponudbenoj garanciji. Nadalje, kupac se obvezao da će zadržati sve zaposlene u Društvu, bez obzira na broj glasova koje će kupac imati u Društvu i na eventualne daljnje promjene broja njegovih glasova.

Eventualni višak zaposlenih rješavat će se odgovarajućim zaposlenjem unutar ili izvan Društva, dokupom staža ili otpremninom u okviru zakonskih propisa uz prethodnu pisanu suglasnost zaposlenih.

U slučaju da kupac povrijedi svoje ugovorene obveze, a posebno obveze koje se odnose na plaćanja i zaposlene, prodavatelj ima pravo na naknadu cjelokupne štete nastale povredom ugovora.

Kupac je svoje obveze prema Fondu ispunio 3 mjeseca nakon ugovorenog roka, a zatezne kamate na zakašnjela plaćanja nisu obračunane i plaćene. Uplata je izvršena u iznosu od 266.242,64 kn, od čega putem žiro računa 140.917,50 kn i deviznog računa 34.876,27 DEM, odnosno 125.325,10 kn.

U listopadu 1999. Fond je zbog neplaćanja ugovorenih obroka raskinuo s malim dioničarima 4 ugovora o prodaji dionica, te postao vlasnik 42 dionice Društva.

3.4. Upis u sudski registar

Upis o promjeni oblika organiziranja, pretvorbom društvenog poduzeća u dioničko društvo, obavljen je 14. ožujka 1994. Društvo je upisano kao Tvornica računskih strojeva d.d., Zagreb, Hebrangova 21. Kao dioničari upisani su:

- Fond s 1.604.000,- DEM ili 45,9% vrijednosti temeljnog kapitala,
- društvo Reinhart d.o.o. s 136.000,- DEM ili 3,9% vrijednosti temeljnog kapitala,
- društvo Reinhart B.R.P. d.o.o. s 74.000,- DEM ili 2,1% vrijednosti temeljnog kapitala,
- mali dioničari s 1.679.000,- DEM ili 48,1% vrijednosti temeljnog kapitala.

4. PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE

4.1. Dionice s popustom i bez popusta

Mali dioničari su na temelju ugovora o prijenosu, zaključenih 29. kolovoza 1994., prenijeli 23 otplaćene dionice na društvo Reinhart d.o.o., koje je 10. listopada 1994. navedene dionice prenijelo na društvo Reinhart B.R.P. d.o.o. Istog dana je društvo Reinhart d.o.o. prenijelo na društvo Reinhart B.R.P. d.o.o. 136 dionica, stečenih kod pretvorbe pretvaranjem potraživanja u ulog na temelju kojeg su izdane dionice.

Na društvo Reinhart B.R.P. d.o.o. koje od 1996. posluje pod nazivom Reinhart B.B. d.o.o., su mali dioničari tijekom 1994., 1995. i 1996., na temelju 110 ugovora, prenijeli 1 536 dionica. Ugovori o prijenosu, kojim je stjecatelj preuzeo obveze za neotplaćene dionice, u obliku javno ovjerene isprave, dostavljeni su Fondu.

U kolovozu 1996. društvo Reinhart B.B. d.o.o. podnijelo je Fondu zamolbu za produljenjem roka otplate na 20 godina, za preuzete neotplaćene 436 dionice nominalne vrijednosti 436.000,- DEM. Uz zamolbu je priložena dokumentacija propisana odredbama članka 14. Pravilnika o prodaji dionica, udjela, stvari i prava javnim prikupljanjem ponuda, osim odgovarajućeg razvojnog programa. Na ime garancije kupac je prenio Fondu 273 otplaćene dionice Društva, nominalne vrijednosti 273.000,- DEM, što je za 163.000,- DEM manje od iznosa obveza. U razvojnom programu su definirani pravci razvoja bez ocjena izvodljivosti, financijskih aspekata i zaposlenosti.

Iz priložene dokumentacije o financijskim sposobnostima društva Reinhart B.B. d.o.o. je razvidno da društvo u 1996. ima obveze u iznosu 1.213.854,00 kn, ostvareni ukupan prihod u iznosu

232.290,00 kn što je za 1.312.305,69 kn manje od obveze prema Fondu koje iznose 1.544.595,69 kn. Osim navedenog društvo nije ispunilo obveze iz ponude i ugovora o kupnji 74 dionice, zaključenog s Fondom u 1993., a koje se odnose na zadržavanje svih zaposlenih i realizaciju razvojnog programa poduzeća. Iako društvo Reinhart B.B. d.o.o. nije dokazalo financijsku i poslovnu sposobnost, te realiziralo ranije ugovorene obveze, Fond je na sjednici Upravnog odbora održanoj u listopadu 1997. donio odluku o produljenju roka otplate na 5 godina. U skladu s navedenim 19. studenoga 1997. zaključen je između Fonda i društva Reinhart B.B. ugovor broj 3210553/9138 kojim su utvrđene obveze društva u iznosu 1.780.765,99 kn, od čega se na glavnici odnosi 1.544.595,69 kn, a na kamate 236.170,30 kn. Istoga dana društvo Reinhart B.B. d.o.o. je zaključilo ugovor s fizičkom osobom (Borka Bosiljevac). U ugovoru je navedeno da društvo Reinhart B.B. d.o.o. ima, na temelju ugovora o zajmu zaključenom u listopadu 1994., obveze prema Borki Bosiljevac u iznosu 1.808.750,75 kn.

Ugovoreno je da će društvo Reinhart B.B. d.o.o. podmiriti obveze prema Borki Bosiljevac prijenosom 1 769 dionica Društva nominalne vrijednosti 1.769.000,- DEM, a čija ugovorena vrijednost iznosi 2.287.670,35 kn, odnosno 649.242,35 DEM (po tečaju na dan zaključivanja ugovora 3,5236 kn za DEM), što je za 1.119.757,65 DEM manje od nominalne vrijednosti. Nadalje je ugovoreno da će Borka Bosiljevac razliku u iznosu 478.919,60 kn, koja proizlazi između ugovorene vrijednosti dionica u iznosu 2.287.670,35 kn i obveza u iznosu 1.808.750,75 kn, uplatiti do konca prosinca 1998. na žiro račun društva Reinhart B.B. d.o.o. Borka Bosiljevac je preuzela sva prava i obveze koja proizlaze na temelju preuzetih dionica, s tim da prva dva anuiteta koja dopijevaju u prosincu 1997. i siječnju 1998. podmiruje društvo Reinhart B.B. d.o.o.

Ugovor o prijenosu neotplaćenih dionica nije dostavljen Fondu, što nije u skladu s odredbama članka 21.d. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća prema kojim je trebalo jedan primjerak ugovora u obliku javno bilježničke isprave dostaviti Fondu.

Otplata dionica obavljena je gotovinom na žiro račun Fonda u rokovima utvrđenim ugovorom, a stanje obveza na dan 20. studenoga 2001. iznosi 335.196,84 kn, odnosno 12 mjesečnih obroka.

5. VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA

5.1. Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije

U vrijeme obavljanja revizije vlasnička struktura dionica Društva je sljedeća:

- Fond 1 646 dionica ili 47,1% vrijednosti temeljnog kapitala,
- Borka Bosiljevac 1 769 dionica ili 50,7% vrijednosti temeljnog kapitala, od čega je 273 dionice ili 7,8% vrijednosti temeljnog kapitala prenijeto Fondu kao sredstvo osiguranja podmirenja obveza,
- mali dioničari 78 dionica ili 2,2% vrijednosti temeljnog kapitala.

12

5.2. Podaci o poslovanju prema temeljnim financijskim izvještajima

Osnovni financijski pokazatelji iz temeljnih financijskih izvještaja Društva iskazani u razdoblju

od 1992. do 2000. daju se u tablici broj 3:

Osnovni financijski pokazatelji od 1992. do 2000.

u kn

Redni broj	Opis	1992.*	1993.*	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
1.	Ukupni prihodi	61.946.000.-	583.980.000.-	218.820,00	413.210,00	451.902,00	1.402.974,00	748.937,00	1.198.687,00	1.394.762,00
2.	Ukupni rashodi	132.208.000.-	1.189.483.000.-	687.630,00	550.549,00	554.409,00	1.257.549,00	1.253.029,00	1.232.107,00	1.259.648,00
3.	Dobit/Gubitak	-70.262.000.-	-605.503.000.-	-468.810,00	-137.339,00	-102.507,00	145.425,00	-504.092,00	-33.421,00	135.114,00
4.	Aktiva i pasiva	230.582.000.-	2.136.155.000.-	1.898.915,00	1.740.746,00	1.726.741,00	13.446.930,00	12.927.146,00	12.949.151,00	12.817.612,00
5.	Dugotrajna imovina	206.194.000.-	1.797.417.000.-	1.653.378,00	1.240.305,00	1.264.871,00	12.894.003,00	12.504.798,00	12.491.434,00	12.412.156,00
6.	Kapital i pričuve	147.023.000.-	1.531.531.000.-	1.063.241,00	1.395.197,00	1.292.690,00	13.189.059,00	12.684.968,00	12.651.547,00	12.786.661,00
7.	Upisani kapital	215.758.000.-	215.741.000.-	215.740,00	685.184,00	685.184,00	12.436.128,00	12.225.500,00	12.225.500,00	12.225.500,00
8.	Potraživanja	5.610.000.-	83.490.000.-	39.023,00	11.144,00	140.457,00	124.229,00	212.522,00	248.790,00	318.885,00
9.	Obveze	83.559.000.-	604.624.000.-	835.674,00	345.549,00	434.051,00	257.871,00	242.178,00	297.604,00	30.951,00
10.	Broj zaposlenih koncem godine,	nema podataka	23	23	9	6	4	4	4	4

* iskazano u HRD

Nakon obavljene pretvorbe nisu realizirani razvojni pravci utvrđeni razvojnim programom, odnosno nisu izvršena predviđena ulaganja društva Reinhart d.o.o. Od 71 djelatnika, 69 djelatnika napustilo je Društvo, od čega 48 djelatnika do konca 1993. Društvo ne obavlja djelatnost za koju je registrirano već ostvaruje prihode isključivo od zakupa vlastitih poslovnih prostora, posluje s gubicima i zapošljava 4 djelatnika od čega 2 (portira) zaposlena prije pretvorbe i 2 novo zaposlena (direktor i administrator).

Na temelju 7 ugovora dano je u zakup 1 679 m² poslovnog prostora uz ukupnu godišnju zakupninu u iznosu 326.000,- DEM, po cijenama od 10,- do 27,- DEM po m². Najveći dio poslovnog prostora dan je u zakup po cijenama znatno nižim od utvrđenim Zaključcima o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor.

U poslovnim knjigama je usklađena vrijednost imovine i izvora s vrijednošću utvrđenom procjenom u 1997., odnosno 3 godine nakon upisa u sudski registar. Gubici u poslovanju, osim gubitka ostvarenog u 1996., pokriveni su s revalorizacijskim pričuvama ostvarenim u 1993.

Reviziju poslovanja obavljalo je od 1996. društvo Investkontakt - revizija, Zagreb, Zelengaj 45., koje je izradilo i elaborat o procjeni vrijednosti poduzeća. Revizija je obavljena u 1997. za 1996. i u 2000. za 1997., 1998. i 1999. Izvještaji o obavljenoj reviziji ne sadrže pojašnjenja pojedinih pozicija i poslovnih događaja, već samo sintetičke podatke financijskih rezultata te imovine i izvora. Navedeno je da financijski izvještaji prikazuju fer i istinit položaj iako vrijednost sredstava i izvora nije do 1997. bila usklađena s utvrđenom procjenom.

Nakon obavljene pretvorbe Fond je bio vlasnik 45,9% vrijednosti temeljnog kapitala, a u vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2001.) vlasnik je 47,1% vrijednosti temeljnog kapitala.

Fond je sudjelovao u radu Nadzornog odbora do 1999. Dopisom iz lipnja 2000., Društvo je zatražilo od Fonda da potvrdi daljnje imenovanje dosadašnjeg člana Nadzornog odbora ili da imenuje novog člana. Fond nije imenovao novog člana, a dosadašnji član više ne sudjeluje u radu Nadzornog odbora, odnosno u Nadzornom odboru više ne sudjeluje predstavnik Fonda.

Predstavnici Fonda prisustvovali su godišnjim Skupštinama, osim u 2000. U kolovozu 2000., Fond je uputio dopis za dopunu dnevnog reda Skupštine u kojem je navedeno da je Odlukom koordinacije, za provođenje strategije upravljanja državnim portfeljem, Društvo stavljeno na listu odgode, te da će se o njegovoj budućnosti raspravljati u rujnu 2000.

Nadalje je navedeno da ukoliko Društvo ima zakonom predviđene uvjete za stečaj čije neprijavlivanje podliježe zakonskim sankcijama vezanim za Upravu, preporuča se da se na dnevni red Skupštine uvrsti i točka dnevnog reda, odnosno donošenje odluke o neprijavlivanju stečaja jer jedino odluka Skupštine može osloboditi Upravu od zakonskih sankcija. Ne postoji dokumentacija iz koje je razvidno je li postupljeno u skladu s navedenim dopisom.

6. OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

Obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Tvornica računskih strojeva, Zagreb.

Revizijom su obuhvaćeni dokumenti, odluke, poslovne knjige, ugovori i akti na temelju kojih je obavljena pretvorba i privatizacija radi provjere je li pretvorba i privatizacija provedena u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Zakona o privatizaciji i drugih posebnih propisa.

Postupci revizije pretvorbe i privatizacije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI.

6.1. Ocjena postupka pretvorbe

Pretvorba društvenog poduzeća Tvornica računskih strojeva, Zagreb, obavljena je u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, osim što:

- Fond je izdao suglasnosti na namjeravanu pretvorbu iako razvojni program ne sadrži financijske aspekte i ocjene izvodljivosti, te podatke o financijskim i poslovnim sposobnostima potencijalnog ulagača, a u 1992., odnosno u godini na kojoj je temeljena procjena vrijednosti poduzeća, ostvaren je gubitak u poslovanju, koji je za 113,4% veći od ostvarenih ukupnih prihoda, što nije u skladu s Uputama za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća.

6.2. Ocjena postupaka privatizacije

Postupci privatizacije obavljani su u skladu sa zakonskim odredbama, osim što:

- Fond je početkom 1997. društvu Reinhart B.B. d.o.o., koje je bilo vlasnik 50,6% dionica Društva, produžio rok otplate za 436 dionica nominalne vrijednosti 436.000,- DEM, iako nije priložilo odgovarajući razvojni program. Iz priložene dokumentacije o financijskim sposobnostima društva Reinhart B.B. d.o.o., razvidno je da je u 1996. ostvarilo ukupne prihode u iznosu 232.290,00 kn, što je za 1.312.305,69 kn manje od obveze prema Fondu. Osim navedenoga, društvo Reinhart B.B. d.o.o. nije ispunilo obveze iz ponude i ugovora zaključenog s Fondom u 1993., a koje se odnose na zadržavanje svih zaposlenih i realizaciju razvojnog programa Poduzeća.

- Fond je vlasnik 47,1% dionica Društva i sudjelovao je u radu nadzornog odbora i donošenju odluka skupštine do 2000., međutim nije poduzimao mjere u cilju realizacije razvojnog programa. U 2000. u ime Fonda nije imenovan novi član nadzornog odbora, iako je Društvo uputilo zahtjev za imenovanje novog člana s obzirom da dotadašnji član ne sudjeluje u radu nadzornog odbora. Također, Fond nije imao svog predstavnika na skupštini održanoj u 2001. kod usvajanja financijskih izvještaja za 2000.

S obzirom na činjenicu da je Društvo nakon pretvorbe prestalo obavljati djelatnosti za koje je registrirano, da prihode ostvaruje isključivo od zakupa vlastitih poslovnih prostora i posluje s gubicima, da je prije pretvorbe u Društvu bio zaposlen 71 djelatnik, a od 1997. zaposlena su 4 djelatnika, nisu ispunjeni ciljevi predviđeni razvojnim programom, odnosno nisu postignuti ciljevi određeni člankom 1. Zakona o privatizaciji.

7. OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE

Zakonski predstavnik u svom očitovanju od 27. veljače 2002. navodi, da je broj djelatnika smanjen zbog odlaska u mirovinu, te vlastita i druga društva.

Nadalje obrazlaže da zbog odlaska djelatnika i nepovoljnog tržišnog položaja nije bilo moguće realizirati predviđeni razvojni program, te je izrađen novi razvojni program koji je upućen Fondu. U skladu s novim razvojnim programom, Društvo je promijenilo djelatnost, vlastitim sredstvima uređen je poslovni prostor i povećana imovina Društva, te podmirene sve obveze.

Ostvareni gubici u poslovanju rezultat su visokih troškova investicijskog održavanja.

Prema odredbama članka 7. stavka 3. Zakona o državnoj reviziji na ovo Izvješće zakonski predstavnik može staviti prigovor u roku 8 (osam) dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Zagreb, Tkalčićeva 19.

U reviziji sudjelovale:

Mara Pereković, dipl. oec.

Irena Ostojić, dipl. oec.

Ovlašteni državni revizori:

Božica Šimović, dipl. oec.

Katarina Regvar, dipl. oec.

Izvješće uručeno dana: _____

Primitak potvrđuje: _____

(žig i potpis)